

Bemærkninger til forslaget

Efter forslagsstillernes opfattelse er der ingen tvivl om, at frikommuneforsøgene i perioden 1985-1993 var med til at øge decentraliseringen og den kommunale handlefrihed. Og det er netop, hvad kommunerne har behov for nu, hvis de skal løse de problemer og udfordringer, som de står over for.

De danske kommuner og amter er nemlig presset fra flere sider. Borgerne stiller stadig stigende krav til den offentlige service, som den kommunale sektor producerer. Det skyldes delvis, at regeringen flere gange har stillet borgerne i udsigt, at den kommunale service vil blive bedre. Som eksempel kan nævnes statsministerens løfte i åbningstalen i 1993 om en børnepasningsgaranti.

Samtidig oplever kommunerne et pres, der kommer fra den demografiske udvikling. Antallet af børn og ældre er stigende, og det er netop til disse to grupper, hovedparten af alle kommunale serviceudgifter går.

Kommunerne oplever altså en stigende efterspørgsel kombineret med, at borgerne samtidig ønsker en stigende kvalitet af de kommunale serviceydelser. Når kommunerne har svært ved at leve op til disse krav, skyldes det ikke mindst, at regeringen har lagt beslag på en stor del af den konjunkturfremgang, resten af samfundet har oplevet. Det gælder i særdeleshed indførelsen af bruttoskatten i 1994, der alene i år skønnes at koste kommuner og amter 15 mia. kr. Og samtidig

indskrænkes den kommunale handlefrihed, hvilket planlovgivningen og selskabsskatteligningens fjernelse fra mindre kommuner er glimrende eksempler på.

Kommunerne har derfor behov for større frihed for at kunne leve op til de krav og udfordringer, som udviklingen har stillet og vil stille i de kommende år. Med dette beslutningsforslag ønsker forslagsstillerne at give kommunerne noget af handlefriheden tilbage.

Erfaringerne med frikommuneforsøget i perioden 1985-1993 er særdeles gode. Kommunerne fik med forsøgsloven mulighed for at afprøve nye styreformer og nye modeller for kommunal opgaveløsning. I perioden blev 390 ideer godkendt som grundlag for forsøg, og af disse har i hvert fald 214 forsøg medført eller inspireret til ny lovgivning. Forsøgene spredte sig over områder som skole og fritid, miljø og teknik, kommunens styre og økonomi, social og sundhed samt beskæftigelse og erhverv. Frikommuneprojektet involverede mange parter: Frikommunerne, fagministrene, de kommunale organisationer og Indenrigsministeriet. Generelt var det parternes opfattelse, at frikommuneprojektet levede op til sit formål, og at projektets tilrettelæggelse og samspillet mellem ministerier og frikommuner var tilfredsstillende. Der henvises i øvrigt til evalueringsrapporten »Frikommuneprojektet 1985-1993« fra Indenrigsministeriet, marts 1994.

Skriftlig fremsættelse

Else Winther Andersen (V):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om frikommuneforsøg.

(Beslutningsforslag nr. B 92).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.